

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
FISKALIZACIJI U PROMETU GOTOVINOM**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FISKALIZACIJI U PROMETU GOTOVINOM

Članak 1.

U Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16), u članku 2. točki 6. iza riječi: „otvoreni prostor,“ dodaju se riječi: „svaki samoposlužni uređaj,“.

Članak 2.

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Obveznikom fiskalizacije smatra se:

1. fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak te
2. pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.“.

Članak 3.

Članak 5. mijenja se i glasi:

„Iznimno od članka 3. ovoga Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za ostvarene promete u sljedećim djelatnostima:

1. priređivanja lutrijskih igara, igara kladjenja, igara u casinima i na automatima za igre na sreću i zabavu te zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama
2. prodaja gdje se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica
3. prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima i klupama na tržnicama na malo, na štandovima i klupama izvan tržnica na malo i otvorenim prostorima
4. prodaja karata ili žetona za cestovni lokalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu sukladno odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaja karata ili žetona u zračnom, željezničkom i linijskom obalnom pomorskom prometu
5. naplata cestarine
6. punjenje naftnim derivatima aviona na avioservisima
7. prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu
8. pružanje bankovnih usluga i usluga osiguranja

9. vođenja središnjeg depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira i središnjeg registra financijskih instrumenata
10. ostvareni prometi evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, javne komunikacijske usluge i slično), od energetske, komunalne, elektroničke komunikacije i drugih pravnih osoba te
11. provođenja zdravstvene zaštite (sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite do pune cijene zdravstvene usluge, kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i izdavanja lijekova na recept).“.

Članak 4.

Članak 8. mijenja se i glasi:

„(1) Obveznici fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona dužni su provoditi postupke fiskalizacije propisane člancima 9., 10., 11. i 25. ovoga Zakona za sve djelatnosti, osim za ostvarene promete u djelatnostima iz članka 5. ovoga Zakona.

(2) Obveznici fiskalizacije iz stavka 1. ovoga članka koji ostvaruju promet gotovinom dužni su prije početka izdavanja računa u prometu gotovinom izvršiti sve radnje za provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa iz poglavlja IV. i V. ovoga Zakona te odgovarajuće primjenjivati odredbe članaka 21. do 25. i 27.a ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, obveznici fiskalizacije koji ostvaruju promet gotovinom prodajom robe ili usluge putem samoposlužnih uređaja pri čemu nisu obveznici izdavanja računa prema posebnom propisu dužni su prije početka prodaje izvršiti sve radnje za provedbu postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja iz poglavlja V.a i članka 26.a ovoga Zakona.“.

Članak 5.

U članku 9. stavku 2. riječ: „sve“ zamjenjuje se riječima: „točne i potpune“.

U članku 9. stavku 3. riječ: „gotovinom“ zamjenjuje se riječima: „prometom gotovine“.

Članak 6.

U članku 15. stavku 1. riječi: „naplaćuju u gotovini“ zamjenjuju se riječima: „ostvaruju prometom gotovine“.

Članak 7.

Iza poglavlja V. dodaje se poglavlje V.a „POSTUPAK FISKALIZACIJE PRODAJE PUTEM SAMOPOSLUŽNIH UREĐAJA“ s člancima 20.a i 20.b koji glase:

Članak 20.a

(1) Radi provedbe postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja, kada se prodaja robe ili usluge ostvaruje prometom gotovine obveznik fiskalizacije dužan je fiskalizirati svaku prodaju u trenutku prodaje dostavom podataka o prodaji Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.

(2) Radi provedbe postupka iz stavka 1. ovoga članka obveznik fiskalizacije dužan je dostaviti podatak o svakom samoposlužnom uređaju u kojem će se ostvarivati promet gotovinom.

(3) Na prijavu podataka o svakom samoposlužnom uređaju odgovarajuće se primjenjuju odredbe o dostavi podataka u sustav fiskalizacije propisane člankom 19. ovoga Zakona.

Članak 20.b

(1) Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja prema članku 20.a ovoga Zakona dužan je omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje poruka o prodaji te omogućiti vezu (Internet) za elektroničku razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom.

(2) Na korištenje programskog rješenja te razmjenu podataka iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 16.a i 17. ovoga Zakona.

(3) Ministar financija propisat će pravilnikom, za potrebe provedbe postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja, protokole i sigurnosne mehanizme za razmjenu podataka, model primjene kod kojeg se koristi centralni informacijski sustav obveznika fiskalizacije za slanje i potpisivanje elektroničkih poruka, model primjene u kojem se slanje i potpisivanje poruka obavlja pojedinačno na elektroničkim naplatnim uređajima, standardne poruke o greškama, kao i protokole o postupanju u slučaju grešaka te postupanja u slučaju prekida uspostavljene veze i nemogućnosti uspostave veze.“.

Članak 8.

U članku 21. iza stavka 2. dodaju se novi stavak 3. i stavci 4. i 5. koji glase:

„(3) Za račune izdane prema stavku 1. ovoga članka smatra se da je ispravno proveden postupak fiskalizacije izdavanja računa ako se postupi u roku propisanom stavkom 2. ovoga članka.

(4) Kako bi postupanje na način propisan stavcima 1. do 3. ovoga članka bila iznimka, obveznik fiskalizacije dužan je osigurati zadovoljavajuću softversku i hardversku podršku za razmjenu odnosno dostavu podataka Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.

(5) Obveznik fiskalizacije odgovoran je za utvrđivanje odgovarajuće propusnosti mreže, a koju utvrđuje samostalno na temelju broja poruka u sekundi u trenutku najvećeg opterećenja.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 6.

Članak 9.

U članku 22. stavku 3. riječ: „dva“ zamjenjuje se riječju: „pet“.

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Na način propisan stavcima 1. do 6. ovoga članka postupa se i u slučaju potrebe zamjene opreme za uspostavu veze, nemogućnosti uspostave veze za koju je odgovoran pružatelj veze ili drugog objektivnog razloga neovisnog o volji obveznika fiskalizacije.“.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 8.

Članak 10.

U članku 26. stavku 2. iza riječi „uprave“ dodaju se riječi „i Carinske uprave“.

Članak 11.

Iza članka 26. dodaje se članak 26.a s naslovom iznad njega koji glase: „Obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja“:

„Obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja

Članak 26.a

(1) Iznimno od članka 25. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije koji provodi postupak fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja dužan je na svakom samoposlužnom uređaju istaknuti obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja.

(2) Ministar financija propisat će pravilnikom izgled i sadržaj obavijesti iz članka 26.a ovoga Zakona.“.

Članak 12.

Iza članka 27. dodaje se članak 27.a s naslovom iznad njega koji glase:

„Izdavanje pratećih dokumenata prije računa

Članak 27.a

Ako iz bilo kojeg poslovnog razloga obveznik fiskalizacije prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, na istome mora vidno pisati „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“.“.

Članak 13.

U članku 30.a iza riječi: „članku 17. stavku 1.“ dodaju se riječi: „članku 20.a stavku 1., članku 20.b stavku 1.“.

Članak 14.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja kojeg obveznik fiskalizacije koristi za razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom ako programsko rješenje iz članka 16.a i 20.b ovoga Zakona omogućava postupke kojima se izbjegava provedba fiskalizacije izdavanja računa.

(2) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, obveznik fiskalizacije, ako prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, a na kojem vidno ne piše „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN “ (članaka 27.a).

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 30.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja.

(4) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka novčanom kaznom od 30.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će odgovorna osoba u pravnoj osobi, koja je proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja.

(6) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, obvezniku fiskalizacije.“.

Članak 15.

Članak 34. a mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, obveznik fiskalizacije, ako:

1. izdaje račune ili dokumente koji ne sadrže Zakonom propisane podatke ili izdaje račune koji ne sadrže točne i potpune podatke (članak 9. stavci 1. i 2., članak 15. stavak 1. i članak 27.a)
2. ne dostavi podatak o poslovnim prostorima (članak 15. stavak 2, članak 19. stavak 1. i članak 20.a stavak 2.)
3. dostavi podatak o poslovnim prostorima bez svih Zakonom propisanih podataka (članak 19. stavak 2. i članak 20.a stavak 3.)
4. koristi programsko rješenje koje mu omogućava postupke kojima se izbjegava provedba fiskalizacije izdavanja računa (članak 16.a) ili provedba fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja (članak 20.b)
5. ne fiskalizira svaku prodaju putem samoposlužnih uređaja u trenutku prodaje dostavom podataka o prodaji Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 20.a stavak 1.)
6. izdaje račune iz uvezane knjige računa, koju nije prije početka uporabe, ovjerio u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 22. stavak 2.)
7. ne dokaže nemogućnost uspostave veze za razmjenu podataka potvrdom HAKOM-a (članak 23. stavak 2.)
8. plaća gotovim novcem suprotno odredbi članka 28. stavka 3. ovoga Zakona
9. iznos primljene gotovine ne položi na račun prema odredbama članka 28. stavaka 4., 5. i 6. ovoga Zakona
10. ne odredi visinu blagajničkog maksimuma u skladu s odredbama članka 29. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, obvezniku fiskalizacije.“.

Članak 16.

Članak 35. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, obveznik fiskalizacije, ako:

1. za potrebe dostave elemenata računa ne poveže oznaku operatera i OIB operatera na naplatnom uređaju te ne dostavi OIB operatera Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 10. stavak 1.)
2. ne osigura izdavanje brojeva računa na način propisan odredbama ovoga Zakona (članak 11. stavak 1.)
3. ne nabavi digitalni certifikat od Financijske agencije radi provedbe postupka (članak 12. stavak 1.)
4. u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, ne uspostavi elektroničku vezu te ne dostavi sve izdane račune (članak 21. stavak 2.)
5. ako ne osigura zadovoljavajuću softversku i hardversku podršku za razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom (članak 21. stavak 4.)
6. u roku od pet dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja, ne uspostavi rad naplatnog uređaja te ne dostavi izdane račune (članak 22. stavci 3. i 4.)
7. na kopijama ispostavljenih računa iz uvezane knjige računa ne dopiše ili ne dopiše pravodobno podatak o dobivenom Jedinstvenom identifikatoru računa (članak 22. stavak 6.)
8. kod izvršavanja storno računa ne postupa sukladno odredbama za izdavanje računa (članak 24.)
9. ne istakne obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun u poslovnom prostoru na svakom naplatnom uređaju ili drugom vidnom mjestu (članak 25.)
10. ne istakne obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja na samoposlužnom uređaju (članak 26.a).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 1.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, obvezniku fiskalizacije.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

(1) Odredbe Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 146/12 i 46/17) ostaju na snazi u dijelu koji nije u suprotnosti s ovim Zakonom.

(2) Ministar financija uskladit će provedbene propise Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“, br. 133/12. i 115/16.) s odredbama ovog Zakona u roku od 180 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 18.

Ministarstvo financija će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 19.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2019. godine, osim odredbi članaka 1., 2., 3., 4., 7., 11., 13., 15. (u dijelu koji se odnosi na članke 20.a i 20.b) i 16. (u dijelu koji se odnosi na članak 26.a) koje stupaju na snagu 1. siječnja 2021. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Programom Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016. – 2020., između ostaloga, utvrđeni su ciljevi koji se odnose na porezni sustav i cjelovitu poreznu reformu. Analizom je utvrđeno da djelomične i pojedinačne intervencije u samo neke porezne oblike dovode do visoke razine porezne nesigurnosti, nedovoljnog poznavanja poreznog sustava te nejasnih i nedosljednih zakonskih odredbi koje kao krajnji rezultat imaju izostanak i odbijanje domaćih i stranih investicija. Stoga je tijekom 2016. godine, na temelju sveobuhvatne analize poreznog sustava, započeta provedba porezne reforme s promjenom 16 propisa koji su stupili na snagu 1. siječnja 2017. godine. Time je započeo prvi krug poreznog rasterećenja, drugi krug je započeo 1. siječnja 2018. dok se primjena trećeg kruga poreznog rasterećenja u okviru porezne reforme planira od 1. siječnja 2019. godine kroz porezni paket od 9 zakona.

Fiskalizacija se počela primjenjivati na području Republike Hrvatske 1. siječnja 2013. godine stupanjem na snagu Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, br. 133/12 i 115/16; u daljnjem tekstu Zakon). U smislu Zakona, fiskalizacija pretpostavlja skup mjera kojima se uspostavlja nadzor nad ostvarenim prometom koji se naplaćuje u gotovini, s ciljem sprječavanja porezne utaje, unaprjeđivanja postupaka poreznog nadzora, podizanja razine svijesti kupaca o važnosti uzimanja računa te suzbijanja nelojalne konkurencije.

Rješenje fiskalizacije koje se primjenjuje u Republici Hrvatskoj od 2013. godine, značajno se razlikuje od primjene do tada poznatih rješenja fiskalnih blagajni. Fiskalizacijom se propisuju uvjeti koji se trebaju ispuniti ostavljajući tržištu da u uvjetima konkurencije ponude više zakonski zadovoljavajućih modela fiskalizacije, ne stavljajući obvezu da se koristi tek jedna zakonski određena fiskalna blagajna. Pristup otvorenog modela fiskalizacije prema tržištu te mogućnosti provedbe efikasnih i ciljanih nadzora utemeljenih na ovakvom modelu fiskalizacije koji se primjenjuje u Republici Hrvatskoj, prepoznat je kao dobro rješenje od poreznih sustava drugih država koje sve više pristupaju razvoju modela fiskalizacije po uzoru na hrvatski model.

Prema odredbama Zakona, obveznikom fiskalizacije smatraju se sve osobe koje su obveznici poreza na dobit i poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti. Kao obveznici fiskalizacije, porezni obveznici dužni su izvršiti prilagodbe u svojem poslovanju u najvećem dijelu prilagođavajući sadržaj računa. Samo oni obveznici fiskalizacije koji posluju prometom u gotovini, dužni su izvršiti i dodatne prilagodbe postupku fiskalizacije izdavanja računa na način da račune koji se ostvaruju prometom u gotovini izdaju iz uređaja prilagođenih za fiskalizaciju. Navedeno pretpostavlja da ti obveznici fiskalizacije omoguće da prije svakog izdavanja računa koji se naplaćuje prometom u gotovini pošalju poruku u Ministarstvo financija, Poreznu upravu (u daljnjem u tekstu: Porezna uprava), a Porezna uprava tom računu dodjeljuje Jedinostveni identifikator računa koji se kao ovjera Porezne uprave ispisuje na računu. Na opisan način Porezna uprava kao nadzorno tijelo zaprima svaki račun u trenutku izdavanja, a svaki primatelj računa na tom računu vidi Jedinostveni identifikator računa kao ovjeru Porezne uprave koji, koristeći dostupne kanale provjere, može i provjeriti u neposrednom kontaktu s Poreznom upravom.

Od obveze fiskalizacije izdavanja računa koji se naplaćuju u gotovini, oslobođene su Zakonom taksativno nabrojane djelatnosti za koje se smatra da drugim mehanizmima osiguravaju praćenje ostvarenog prometa u gotovini.

Nekoliko godina primjene fiskalizacije, kao načina praćenja ostvarenog prometa u gotovini, pokazale su da je model fiskalizacije u cijelosti održiv i efikasan. Nemogućnost uspostave veze za fiskalizaciju pokazala se tek u malom broju koji se rješava na zakonom predviđeni način dokazivanja putem potvrde nadležnog tijela. Dostava računa na ovjeru Porezne uprave dodjelom Jedinstveni identifikator računa, uz predviđeno zakonsko rješenje postupanja u slučaju privremene nemogućnosti uspostave veze, nije produljila vrijeme izdavanja računa.

Prikupljeni podaci iz dostavljenih računa u trenutku izdavanja, omogućuju Poreznoj upravi i Carinskoj upravi široki obuhvat podataka te se korištenjem suvremenih alata usporedbe podataka određuju ciljani nadzori poreznih obveznika. Građani, kao primatelji računa, pružaju veliku podršku sustavu fiskalizacije provjeravajući račune te ukazujući na sva uočena odstupanja od fiskalizacije.

Od početaka primjene fiskalizacije u Republici Hrvatskoj, postupak fiskalizacije dopunjen je izmjenom Zakona objavljenom u Narodnim novinama, broj 115/16. Navedenom izmjenom i dopunom obveza fiskalizacije izdavanja računa, upravo radi efikasnosti praćenja ostvarenog prometa u gotovini, proširena je na obveznike fiskalizacije koji podliježu paušalnom oporezivanju prema posebnom propisu te su izvršene dodatne izmjene koje su se pokazale nužnim za daljnju uspješnu provedbu postupka fiskalizacije.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Cilj koji se želi postići ovim izmjenama i dopunama Zakona jest unaprjeđenje sustava fiskalizacije, a sa svrhom stvaranja pravednijeg i konkurentnijeg poreznog sustava te podizanja fiskalne discipline.

U bitnome mijenja se polazišna osnova Zakona, odnosno obveznici se ne utvrđuju ovisno od toga jesu li obveznici izdavanja računa ili ne, već se svi smatraju obveznicima dok se zasebnom odredbom određuje tko se ne smatra obveznikom fiskalizacije izdavanja računa, između ostalog i radi neizdavanja računa prema posebnom propisu, a što je nužno radi propisivanja obveze fiskalizacije samoposlužnih uređaja (koji ne izdaju račune).

Pretpostavka za izuzimanje određenih djelatnosti od obveze fiskalizacije jest činjenica da se obavljanje tih djelatnosti može uspješno pratiti putem mjerljivih veličina, odnosno da se nadzor nad ostvarenim prometom u gotovini može vršiti bez provedbe fiskalizacije. Naknadno je utvrđeno kako se obavljanje djelatnosti prodaje robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja ipak ne može uspješno pratiti bez provedbe fiskalizacije. Naime, u praksi je uočeno da se prometi u gotovini sve više ostvaruju putem samoposlužnih uređaja čiji se prometi ne mogu efikasno pratiti od strane Porezne uprave. Iz tog razloga, ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se da se postupak fiskalizacije provodi i kod prodaje putem samoposlužnih uređaja, ali na način da se ne zahtijeva izdavanje računa već se propisuje obveza fiskalizacije podatka o prodaji iz samoposlužnog uređaja.

Znači fiskalizacija prodaje putem samoposlužnog uređaja ne znači izdavanje fiskaliziranog računa kupcu već prijavu prodane robe ili usluge putem samoposlužnog uređaja, a ova prijava će se odvijati putem instaliranog softvera na samoposlužnom uređaju i elektroničkog sustava Porezne uprave. Na ovaj način uvodi se nova kategorija fiskalizacije (fiskalizacija za prodaju robe ili usluga putem svih vrsta samoposlužnih uređaja) koja će se obavljati kroz prijavu prodane robe ili usluge putem samoposlužnog uređaja, pri čemu ne postoji obveza izdavanja računa. Međutim, samoposlužni uređaji koji već imaju mogućnost izdavanja računa mogu i dalje izdavati račune, ali će biti obvezni provoditi fiskalizaciju kroz prijavu prodanih roba ili usluga putem instaliranog softvera. Kako bi se obveznicima fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja ostavilo dovoljno vremena za prilagodbu, ove odredbe bi se primjenjivale od 1. siječnja 2021. godine.

Obzirom da obveznici fiskalizacije na različite načine postupaju u primjeni odredbi Zakona kojima je propisano postupanje u slučaju nemogućnosti izdavanja računa koji sadrži Jedinствeni identifikator računa predlaže se u tekstu Zakona dodatno naglasiti da se računi koji su, zbog prekida uspostavljene elektroničke veze sa Poreznom upravom, izdani sa sadržajem propisanim odredbama članka 9. Zakona (vrijeme izdavanja računa (sat i minuta), oznaka operatera (osobe) na naplatnom uređaju, oznaka načina plaćanja računa i zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije), ali bez podataka o Jedinствenom identifikatoru računa, smatraju ispravnim ako obveznik fiskalizacije u roku od dva dana, računajući od dana kad je došlo do prekida veze, uspostavi elektroničku vezu i dostavi Poreznoj upravi sve takve račune. Dodavanjem navedene odredbe ne bi se mijenjao već propisani postupak fiskalizacije nego bi se samo stavio naglasak na činjenicu da poslovni proces izdavanja računa kupcu ne smije biti onemogućen zbog prekida uspostavljene elektroničke veze.

Iskustva poreznih obveznika pokazala su da kada dođe do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja često nije moguće ponovno uspostaviti rad istog u Zakonom propisanom roku od dva dana. Kao najčešći uzroci navode se sljedeće činjenice: određeni broj obveznika fiskalizacije nalazi se u malim naseljima te nema u blizini proizvođača i/ili održavatelja programskog rješenja kao ni serviser naplatnih uređaja, proizvođači i/ili održavatelji programskih rješenja te serviseri naplatnih uređaja u pravilu ne rade vikendom, potrebni rezervni dio nije moguće nabaviti u roku od dva dana i sl. Uzimajući navedeno u obzir, predlaže se produljiti rok u kojem je obveznik dužan uspostaviti rad naplatnog uređaja i to sa dva na pet dana. Navedeni rok vrijedio bi i za obvezu dostavljanja Poreznoj upravi svih izdanih računa, putem uspostavljene elektroničke veze, a u skladu s predloženim neophodno je intervenirati i u odredbu članka 35. Zakona kojom su propisane novčane kazne za obveznike fiskalizacije.

Novina je i uvođenje obveze jasno istaknute obavijesti na pratećem dokumentu koji se izdaje prije računa kod obveznika koji provode postupak fiskalizacije izdavanja računa. Ako iz bilo kojeg poslovnog razloga obveznik fiskalizacije koji je u obvezi provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa, prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, na istome mora vidno pisati „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“. Ovom mjerom želi se građanima kao primateljima računa olakšati raspoznavanje računa izdanog u skladu sa Zakonom od ostalih dokumenata koji se u postupku prodaje roba ili usluga izdaju prije samog izdavanja računa.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom dopunom članak se mijenja na način da se pojam poslovni prostor proširuje na svaki samoposlužni uređaj.

Uz članak 2.

Ovom izmjenom propisuje se tko se smatra obveznikom fiskalizacije, a to su:

- fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost uređenu sukladno zakonu kojim se uređuje porez na dohodak,
- pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.

U bitnome, promjena ove odredbe nužna je radi propisivanja obveze fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja koji u pravilu ne izdaju račune. Uvođenjem samoposlužnih uređaja koji ne izdaju račune, obveza fiskalizacije širi se i na promete u gotovini u kojima se ne izdaju računi. Kako bi se obuhvatila samo ciljana skupina obveznika koji ostvaruju promete u gotovini, a ne izdaju račune, dodatno je izvršena promjena u članku 5. Zakona. Promjenom u članku 5. Zakona, odnosno u članku 3. ovih izmjena i dopuna, članak je nadopunjen izuzećima od fiskalizacije na način da su od fiskalizacije oslobođene one djelatnosti koje su i prethodno bile izuzete od obveze fiskalizacije ali na način da su bile izuzete od obveze izdavanja računa. Na opisan način nije došlo do promjene kod ostalih djelatnosti koje su oslobođene od obveze izdavanja računa prema posebnom propisu jer su i nabranjem u članku 5. Zakona i nadalje oslobođene od obveze fiskalizacije.

Uz članak 3.

Ovim člankom se propisuju djelatnosti koje su isključene od obveze fiskalizacije. Cilj fiskalizacije je uspostaviti nadzor nad ostvarivanjem te evidentiranjem ostvarenog prometa u gotovini stoga se od obveze fiskalizacije oslobađaju neke od djelatnosti čiji se ostvareni promet mogu učinkovito pratiti drugim mjerljivim veličinama. Kod takvih djelatnosti nije potrebno uvođenje fiskalizacije te se odredbama Zakona taksativno nabrajaju djelatnosti za koje se ne propisuje obveza fiskalizacije. Ova oslobođenja temelje se na načinu obavljanja određene djelatnosti, odnosno oslobođenja od obveze fiskalizacije su funkcijska, a ne institucijska. Navedeno znači da se obveznik oslobađa od obveze fiskalizacije za onu djelatnost čiji se ostvareni promet mogu učinkovito pratiti drugim mjerljivim veličinama.

Uz članak 4.

Ovim člankom jasnije se propisuju mjere koje moraju provoditi obveznici fiskalizacije i to mjere:

1. kojima se moraju prilagoditi svi obveznici fiskalizacije (članak 8. stavak 1.),
2. koje će provoditi samo obveznici fiskalizacije koji ostvaruju promet gotovinom (članak 8. stavak 2.) uz iznimku obveznika fiskalizacije koji ostvaruju promet gotovinom prodajom robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja (članak 8. stavak 3.).

Uz članke 5. i 6.

Ovim člancima se dopunjuje tekst u članku 9. i članku 15. Zakona radi dosljedne upotrebe terminologije.

Uz članak 7.

Ovim člankom se propisuje postupak fiskalizacije prodaje robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja s obzirom na to da se ovim izmjenama i dopunama Zakona ukida izuzeće od obveze fiskalizacije za porezne obveznike koji ostvaruju promet u djelatnosti prodaje robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja. Radi provedbe postupka fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja, kada se prodaja robe ili usluge ostvaruje prometom gotovine, obveznik fiskalizacije dužan je:

- fiskalizirati svaku prodaju u trenutku prodaje dostavom podataka o prodaji Poreznoj upravi,
- dostaviti Poreznoj upravi podatak o svakom samoposlužnom uređaju u kojem će se ostvarivati promet gotovinom i
- omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje poruka o prodaji te omogućiti vezu (Internet) za elektroničku razmjenu podataka s Poreznom upravom.

Uz članak 8.

Ovim člankom se propisuje dodavanje novih stavaka 3., 4. i 5. u članku 21. Zakona, odredbama kojim je propisano da se računi koji su, zbog prekida uspostavljene elektroničke veze sa Poreznom upravom, izdani sa sadržajem propisanim odredbama članka 9. Zakona (vrijeme izdavanja računa (sat i minuta), oznaka operatera (osobe) na naplatnom uređaju, oznaka načina plaćanja računa i zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije), ali bez podataka o Jedinostvenom identifikatoru računa, smatraju ispravnim ako obveznik fiskalizacije u roku od dva dana, računajući od dana kad je došlo do prekida veze, uspostavi elektroničku vezu i dostavi Poreznoj upravi sve takve račune. Svim računima dostavljenima u propisanom roku Porezna uprava će odrediti Jedinstveni identifikator računa koji će dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o njihovoj zaprimljenosti.

Naime, poslovni proces izdavanja računa kupcu ne smije biti onemogućen zbog prekida uspostavljene elektroničke veze. Iako odredbama Zakona ni ranije nije bilo propisano da izdavanje računa nije moguće ili da isto nije zakonito do dobivanja ovjere od strane Porezne uprave, obveznici fiskalizacije različito su tumačili odredbe Zakona kojima je propisano postupanje u slučaju nemogućnosti izdavanja računa koji sadrži Jedinstveni identifikator računa. Novim stavkom 3. članka 21. Zakona precizirano je da je izdavanje računa koji ne sadrži Jedinstveni identifikator računa dozvoljeno uz obvezno ispisivanje zaštitnog koda izdavatelja obveznika fiskalizacije i naknadnu dostavu računa na ovjeru u Poreznu upravu.

Dakle, u svim slučajevima kad obveznik fiskalizacije nije dobio Jedinstveni identifikator računa za izdani račun, isti je dužan naknadno ponoviti slanje poruke uzimajući u obzir Zakonom propisani rok od dva dana. U trenutku kad dobije ispravnu poruku odgovora koja sadrži Jedinstveni identifikator računa, obveznik fiskalizacije može smatrati da je račun prijavljen Poreznoj upravi.

Također, dodaju se stavci 4. i 5. kojima se propisuje da je obveznik fiskalizacije dužan osigurati softversku i hardversku podršku za razmjenu odnosno dostavu podataka Poreznoj upravi. Obveznik fiskalizacije odgovoran je za utvrđivanje odgovarajuće propusnosti mreže, a koju utvrđuje samostalno na temelju broja poruka u sekundi u trenutku najvećeg opterećenja. Isto je bitno kako bi se dodatno naglasila odgovornost obveznika fiskalizacije da osigura sve preduvjete za dostavu podataka Poreznoj upravi, a kako bi se situacije u kojima dolazi do nemogućnosti izdavanja računa s Jedinstvenim identifikatorom računa zbog nedovoljne propusnosti mreže svele na minimum.

Obveza osiguravanja odgovarajuće propusnosti mreže je već u Pravilniku o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“, br. 146/12. i 46/17.) bila navedena, a sada se i u normativnom smislu propisuje ovim izmjenama i dopunama. Ključnu ulogu u komunikaciji, odnosno dostavi podataka od obveznika prema elektroničkom sustavu ePorezna ima stabilna internetska veza te je istu obveznik fiskalizacije dužan osigurati, odnosno ugovoriti sa pružateljem internetske usluge.

Uz članak 9.

Ovim člankom produljuje se rok iz članka 22. stavka 3. Zakona u kojem je obveznik fiskalizacije obvezan uspostaviti rad naplatnog uređaja prilagođenog za provedbu fiskalizacije ako dođe do potpunog prestanka njegovog rada. Rok se produljuje sa dva dana na pet dana, a isti se računa od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja.

Naime, iskustva obveznika fiskalizacije pokazala su da često nije moguće ponovno uspostaviti rad naplatnog uređaja u roku od dva dana, uglavnom iz sljedećih razloga:

1. proizvođači i/ili održavatelji programskih rješenja te serviseri naplatnih uređaja u pravilu ne rade vikendom,
2. nije moguće sve rezervne dijelove nabaviti u roku od dva dana,
3. određeni broj obveznika fiskalizacije nalazi se u malim naseljima te nema u blizini proizvođača i/ili održavatelja programskog rješenja kao ni serviser naplatnih uređaja.

Produljenjem roka na pet dana obveznicima fiskalizacije ostavljeno je dovoljno vremena za ponovnu uspostavu rada naplatnog uređaja. Navedeni rok vrijedi i za obvezu dostavljanja Poreznoj upravi svih izdanih računa, putem uspostavljene elektroničke veze. Svim naknadno dostavljenim računima Porezna uprava će odrediti Jedinostveni identifikator računa koji će dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o njihovoj zaprimljenosti. Obveznik fiskalizacije dužan je na kopijama ispostavljenih računa uvezanih u posebnu knjigu računa ovjerenu od strane Porezne uprave, dopisati podatak o dobivenom Jedinostvenom identifikatoru računa odmah po zaprimanju.

Uz članak 10.

Ovim se člankom dopunjuje tekst u članku 26. Zakona i usklađuje se ovlaštenje službenika Carinske uprave za obavljanje nadzora u provedbi postupka fiskalizacije sa člankom 30. Zakona.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisuje se obveza obveznika fiskalizacije koji provodi postupak fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja da na svakom samoposlužnom uređaju istakne obavijest o fiskalizaciji prodaje. Ministar financija pravilnikom će propisati za potrebe fiskalizacije prodaje što se smatra samoposlužnim uređajem, sigurnosne mehanizme za razmjenu podataka iz postupka fiskalizacije prodaje i protokole za postupanje u slučaju grešaka te izgled i sadržaj obavijesti. Izgled i sadržaj obavijesti iz članka 26.a bit će također propisani pravilnikom.

Uz članak 12.

Kada iz bilo kojeg poslovnog razloga obveznik fiskalizacije koji je u obvezi provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa, prije izdavanja računa izdaje dokument na kojem navodi podatke o plaćanju, na istome mora vidno pisati na svakom dokumentu propisanu obavijest. Ovom mjerom želi se kupcu kao primateljsima računa olakšati raspoznavanje izdanog računa od ostalih dokumenata koji se u postupku prodaje roba ili usluga izdaju prije samog izdavanja računa.

Uz članak 13.

Ovim se člankom proširuje odredba članka 30.a Zakona i na slučajeve nepravilnosti utvrđene u postupku fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja pa se tako poreznom obvezniku može naredbom privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečaćenjem do uklanjanja razloga zbog kojih je zabrana izrečena ako se tijekom nadzora utvrdi da obveznik fiskalizacije ne provodi postupak fiskalizacije na način opisan, između ostalih i, u članku 20.a stavku 1. i članku 20.b stavku 1. Zakona, a najdulje 8 dana od dana izdavanja naredbe.

Uz članak 14.

Ovim se člankom proširuje odredba članka 34. Zakona i na slučajeve nepravilnosti utvrđene u postupku fiskalizacije za obveznika fiskalizacije koji ne provodi ispravno postupak fiskalizacije i ne istakne na pratećem dokumentu obavijest propisanu člankom 27.a Zakona.

Uz članak 15.

U prekršajnoj mjeri članka 34.a Zakona dodan je terminološki izraz (točno ili potpuno) kako ne bi bilo dvojbi radili se o ispravnom ili djelomično ispravnom računu. Naime u praksi je uočeno da porezni obveznik na računu navede podatke, ali isti nisu točni ili potpuni pa je u tom slučaju dvojbeno prekršajno kažnjavanje. Ovim se člankom također proširuje odredba članka 34.a Zakona i na slučajeve nepravilnosti utvrđene u postupku fiskalizacije prodaje za obveznika fiskalizacije koji ne provodi ispravno postupak fiskalizacije prodaje robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja.

Uz članak 16.

Dosadašnji članak 35. je proširen novim prekršajnim odredbama i to na način da je izmijenjen rok (sa dva dana na pet dana) iz dosadašnjeg članka 35. stavka 1. točke 5. Zakona u kojem je obveznik fiskalizacije obavezan uspostaviti rad naplatnog uređaja prilagođenog za provedbu fiskalizacije ako dođe do potpunog prestanka njegovog rada te dostaviti sve izdane račune. Također, propisane su novčane kazne ako obveznik fiskalizacije ne osigura zadovoljavajuću softversku i hardversku podršku za razmjenu podataka s Poreznom upravom te ako ne istakne obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja na samoposlužnom uređaju. Novčane kazne su propisane za obveznike fiskalizacije: pravnu osobu, odgovornu osobu i fizičku osobu obrtnika ili fizičku osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisuje se usklađivanje provedbenog propisa s odredbama ovoga Zakona i to u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 18.

Ministarstvo financija se obvezuje provesti procjenu učinka propisa u roku od dvije godine prema postupku propisanom Zakonom o procjeni učinaka propisa (Narodne novine, broj 44/17) i Uredbom o provedbi postupka procjene učinaka propisa (Narodne novine, broj 52/17).

Uz članak 19.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona i objava u Narodnim novinama. Propisano je da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2019., osim članka članaka 1., 2., 3., 4., 7., 11., 13., 15. (u dijelu koji se odnosi na članke 20.a i 20.b) i 16. (u dijelu koji se odnosi na članak 26.a) koje stupaju na snagu 1. siječnja 2021. godine. Zbog prilagodbe sampslužnih uređaja za implementaciju programskog rješenja i postupku fiskalizacije prodaje robe ili usluga putem samoposlužnih uređaja, obveznicima fiskalizacije s ove osnove ostavit će se dovoljno vremena za obavljanje svih predradnji prije provođenja postupka fiskalizacije prodaje.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom izmijenjena je odredba članka 10., čime je prihvaćen nomotehnički prijedlog Odbora za zakonodavstvo.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Ivana Ninčević-Lesandrić ispred kluba zastupnika MOST-a nezavisnih lista predlaže propisivanje prekršajnih mjera prema startu prekršaja, odnosno segmentiranje prekršaja od opomene pa slijedno prema najstrožoj kazni, a ne kako je zakonom propisano minimalni i maksimalni iznos kazne. Navedeni prijedlog Ivane Ninčević-Lesandrić ispred kluba zastupnika MOST-a nezavisnih lista nije prihvaćen. Ovom se izmjenom proširuje odredba članka 34. Zakona i na slučajeve nepravilnosti utvrđene u postupku fiskalizacije prodaje za obveznika fiskalizacije koji ne provodi ispravno postupak fiskalizacije prodaje i ne istakne na pratećem dokumentu obavijest propisanu člankom 27.a Zakona. Prekršajna mjera je propisana u prethodnoj izmjeni i dopuni Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom i visina prekršajne kazne se nije mijenjala već je samo odredba o obvezi isticanja obavijesti „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“ implementirana u postojeću prekršajnu odredbu.

Naime, prilikom propisivanja odredbi o prekršaju polazišna osnova je da se propiše prekršajna mjera sa rasponom u visini kazne te da se na taj način u prekršajnom postupku ostavi mogućnost provjere težine prekršaja obveznika i zahtjeva nadzora za izricanjem prekršajne mjere.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. Fiskalizacija u prometu gotovinom je skup mjera koju provode obveznici fiskalizacije, kako bi se omogućio efikasan nadzor ostvarenog prometa u gotovini.
2. Jedinstveni identifikator računa je alfanumerički zapis koji se programski generira iz određenog seta podataka.
3. Elementima računa smatraju se podaci: osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika fiskalizacije, datum i vrijeme, broj računa, oznaka je li obveznik fiskalizacije u sustavu poreza na dodanu vrijednost, iznos računa razvrstan po poreznoj stopi (zbrojni iznos naknade i poreza, iznos oslobođenja), način plaćanja, osobni identifikacijski broj (OIB) operatera naplatnog uređaja i zaštitni kod izdavatelja.
4. Zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije je alfanumerički zapis kojim se potvrđuje veza između obveznika fiskalizacije i izdanog računa.
5. Promet gotovinom je plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka, ako ovim Zakonom nije uređeno drugačije.
6. Poslovni prostor je svaki zatvoreni ili otvoreni prostor, ali i svako pokretno mjesto (kombi i dostavna vozila) koje služi za obavljanje djelatnosti isporuke dobara te obavljanje usluga. Za potrebe provedbe fiskalizacije zasebnim poslovnim prostorom može se smatrati dio ili više dijelova jednog poslovnog prostora u kojima se obavlja različita djelatnost. Poslovnim prostorom smatra se i prostor koji obveznik fiskalizacije radi potrebe obavljanja djelatnosti koristi samo povremeno ili privremeno za potrebe održavanja sajмова, seminara ili provedbu sličnih djelatnosti. Za djelatnosti koje se obavljaju na terenu obveznik fiskalizacije samostalno određuje potrebu zasebnog vođenja pokretnog poslovnog prostora ovisno o prirodi posla.

Članak 3.

Obveznikom fiskalizacije smatra se:

1. fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak te
2. pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit za sve djelatnosti za koje je, prema odredbama posebnih propisa, obveznik izdavanja računa za isporuku dobra ili obavljene usluge.

Članak 5.

Iznimno od članka 3. ovoga Zakona, obveznikom fiskalizacije ne smatra se porezni obveznik za ostvarene promete u sljedećim djelatnostima:

1. prodaja karata ili žetona za cestovni lokalni linijski prijevoz putnika u javnom prometu sukladno odlukama jedinica lokalne samouprave te prodaja karata ili žetona u zračnom, željezničkom i linijskom obalnom pomorskom prometu,
2. naplata cestarine,
3. punjenje naftnim derivatima aviona na avioservisima,
4. prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda na tržnicama i otvorenim prostorima,
5. prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu,
6. zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama,
7. prodaja robe ili usluga putem prodajnih automata,
8. pružanje bankovnih usluga i usluga osiguranja,
9. vođenja središnjeg depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira i središnjeg registra financijskih instrumenata,
10. ostvareni prometi evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, javne komunikacijske usluge i slično), od energetske, komunalne, elektroničke komunikacije i drugih pravnih osoba te
11. provođenja zdravstvene zaštite (sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite do pune cijene zdravstvene usluge, kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i izdavanja lijekova na recept).

Članak 8.

- (1) Obveznici fiskalizacije dužni su provoditi postupak fiskalizacije u prometu gotovinom.
- (2) Obveznici fiskalizacije dužni su prije početka izdavanja računa za promet u gotovini izvršiti sve radnje propisane ovim Zakonom za provedbu postupka fiskalizacije izdavanja računa.

Članak 9.

- (1) Za potrebe provedbe postupka fiskalizacije račun, osim podataka propisanih posebnim propisima, mora sadržavati ove podatke:
 1. vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),
 2. oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju,
 3. oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo,

4. Jedinstveni identifikator računa i

5. zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije.

(2) Obveznici fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona dužni su na računu iskazati sve podatke propisane stavkom 1. ovoga članka bez obzira na način na koji se obavlja naplata računa.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, obveznici fiskalizacije koji ostvareni promet naplaćuju sredstvom koje se ne smatra gotovinom prema članku 2. točki 5. ovoga Zakona, nisu dužni iskazati podatke iz stavka 1. točaka 4. i 5. ovoga članka.

(4) Preslike izdanih računa obveznik fiskalizacije dužan je čuvati u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona te posebnih propisa.

V. POSTUPAK FISKALIZACIJE IZDAVANJA RAČUNA

Članak 15.

(1) Radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, kada se izdaju računi koji se naplaćuju u gotovini obveznik fiskalizacije dužan je izdavati račune koji sadrže Jedinstveni identifikator računa.

(2) Radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa obveznik fiskalizacije, iz stavka 1. ovoga članka, dužan je dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost.

Članak 16.

(1) Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa prema članku 15. ovoga Zakona dužan je izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja.

(2) Elektronički naplatni uređaji iz stavka 1. ovoga članka moraju omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje elemenata računa te omogućiti vezu (internet) za elektroničku razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom.

Članak 16.a

(1) Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa prema članku 15. ovoga Zakona dužan je koristiti programsko rješenje koje omogućava postupanje u skladu s odredbama ovoga Zakona, odnosno programsko rješenje koje će onemogućiti postupke kojima se izbjegava postupak fiskalizacije izdavanja računa.

(2) Obveznik fiskalizacije te proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja odgovorni su za ispravnost programskog rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obveznik fiskalizacije može testirati podatke s računa, a način testiranja propisat će pravilnikom ministar financija.

Izdavanje računa koji sadrži Jedinstveni identifikator računa

Članak 17.

(1) Obveznik fiskalizacije prilikom izdavanja svakog računa za promet u gotovini, elektronički potpisuje elemente računa te ih dostavlja Ministarstvu financija, Poreznoj upravi putem uspostavljene elektroničke veze. Ministar financija propisat će pravilnikom oblik i strukturu poruka s obveznim elementima računa.

(2) Ministarstvo financija, Porezna uprava provjerava jesu li dostavljeni svi propisani elementi računa te jesu li potpisani ispravnim digitalnim certifikatom.

(3) Ako su kumulativno ispunjeni uvjeti iz stavka 2. ovoga članka, Ministarstvo financija, Porezna uprava elementima računa, iz članka 2. točke 3. ovoga Zakona, određuje Jedinstveni identifikator računa te isti vraća obvezniku fiskalizacije putem uspostavljene elektroničke veze. Kao kratica za Jedinstveni identifikator računa koristi se oznaka: JIR. Ministar financija propisat će pravilnikom duljinu i tip zapisa za Jedinstveni identifikator računa.

(4) Ako na temelju uvjeta iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo financija, Porezna uprava ne može odrediti Jedinstveni identifikator računa, vraća obvezniku fiskalizacije poruku o odbijanju određivanja Jedinstvenog identifikatora računa putem uspostavljene elektroničke veze.

(5) Ministar financija propisat će pravilnikom, za potrebe provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, protokole i sigurnosne mehanizme za razmjenu poruka, model primjene kod kojeg se koristi centralni informacijski sustav obveznika fiskalizacije za slanje i potpisivanje elektroničkih poruka, model primjene u kojem se slanje i potpisivanje poruka obavlja pojedinačno na elektroničkim naplatnim uređajima, standardne poruke o greškama, kao i protokole o postupanju u slučaju grešaka.

Članak 18.

U slučajevima iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona, jedinstveni identifikator računa te zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije, uz ostale obvezne podatke propisane člankom 9. ovoga Zakona, ispisuju se na računu za promet u gotovini, prilikom ispisa računa iz elektroničkog naplatnog uređaja. Ministar financija propisat će pravilnikom načine generiranja, duljinu i tip zapisa za zaštitni kod izdavatelja računa.

Dostavljanje podataka u sustav fiskalizacije

Članak 19.

(1) Obveznik fiskalizacije iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona dužan je Ministarstvu financija, Poreznoj upravi dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima se obavlja djelatnost.

(2) Za potrebe provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa podatak o poslovnim prostorima iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati ove podatke:

1. OIB,
2. oznaku poslovnog prostora,
3. adresu poslovnog prostora,
4. tip poslovnog prostora,
5. vrstu djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru,
6. radno vrijeme i radne dane,
7. datum otvaranja poslovnog prostora,
8. datum zatvaranja poslovnog prostora,
9. status poslovnog prostora.

(3) Oznaka poslovnog prostora iz stavka 2. točke 2. ovoga članka mora biti označena na isti način kao što će se navoditi na samom računu u dijelu broja računa – oznaka poslovnog prostora, propisanog u članku 11. stavku 1. točki 2. ovoga Zakona.

(4) Obveznik fiskalizacije podatak o adresi poslovnog prostora iz stavka 2. točke 3. ovoga članka dostavlja elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna (u nastavku: sustav ePorezna).

(5) Kao tip poslovnog prostora iz stavka 2. točke 4. ovoga članka navodit će se način poslovanja internetska trgovina, pokretna trgovina i slično, ako se djelatnost obavlja na terenu ili ako se radi o povremenim mjestima obavljanja djelatnosti.

(6) Obveznik fiskalizacije podatak o vrsti djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru iz stavka 2. točke 5. ovoga članka dostavlja prema važećem šifarniku koji sadrži nacionalnu klasifikaciju djelatnosti.

(7) Obveznik fiskalizacije podatak o datumu zatvaranja poslovnog prostora iz stavka 2. točke 8. ovoga članka dostavlja ako se poslovni prostor privremeno ili trajno zatvara.

(8) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, obveznik fiskalizacije koji po posebnom propisu nema obvezu korištenja sustava ePorezna, podatke iz stavka 2. ovog članka dostavlja po pojedinom poslovnom prostoru putem obrasca Prijave podataka u sustav fiskalizacije (u nastavku: Obrazac), neposredno nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu ili prebivalištu. Obrazac se nalazi u Prilogu i sastavni je dio ovoga Zakona.

(9) Podatke iz stavka 2. ovoga članka obveznik fiskalizacije dostavlja po pojedinom poslovnom prostoru, na način propisan stavkom 4., odnosno stavkom 8. ovoga članka, s početkom obveze fiskalizacije, a prije početka dostave računa.

(10) Ako se promijene podaci sadržani u stavku 2. ovoga članka po pojedinom poslovnom prostoru, a osobito ako se u nekom poslovnom prostoru djelatnost prestane obavljati ili obveznik fiskalizacije počinje obavljati djelatnost u novom poslovnom prostoru, ili ako promjeni djelatnost koju obavlja u poslovnom prostoru, obveznik fiskalizacije dužan je prije početka primjene promijenjenih podataka dostaviti podatke o promjenama na način propisan stavcima 4. i 8. ovoga članka.

(11) Ministar financija propisat će pravilnikom dostavljanje podataka o poslovnim prostorima iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 19.a

(1) Obveznici fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona dužni su Ministarstvu financija, Poreznoj upravi na način propisan člankom 19. stavkom 4., odnosno stavkom 8. ovoga Zakona dostaviti podatak o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja iz članka 16.a stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Podatak o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja obveznika fiskalizacije iz stavka 1. ovoga članka obavezno sadrži OIB proizvođača i/ili održavatelja programskog rješenja.

(3) Ako obveznik fiskalizacije nema podatak o OIB-u proizvođača i/ili održavatelju programskog rješenja jer se radi o stranoj fizičkoj ili pravnoj osobi bez OIB-a, dostavlja podatke proizvođača i/ili održavatelja programskog rješenja koji obavezno moraju sadržavati ime i prezime/naziv, adresu, oznaku države i identifikacijski broj strane fizičke ili pravne osobe iz države u kojoj ista ima poslovni nastan.

Brisan**Članak 20.**

Brisan

Članak 21.

(1) Iznimno od članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, u slučaju prekida uspostavljene veze iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije izdaje račune sa sadržajem propisanim člankom 9. ovoga Zakona, bez podataka o Jedinstvenom identifikatoru računa.

(2) Obveznik fiskalizacije dužan je u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, uspostaviti elektroničku vezu te dostaviti sve izdane račune iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministarstvo financija, Porezna uprava će svim dostavljenim računima iz stavka 2. ovoga članka odrediti Jedinstveni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o zaprimljenosti naknadno dostavljenih računa.

Članak 22.

(1) Ako dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja iz članka 16. ovoga Zakona, obveznik fiskalizacije izdaje račun koji mora biti uvezan u posebnu knjigu računa.

(2) Uvezanu knjigu računa iz stavka 1. ovoga članka, prije početka upotrebe, ovjerava Ministarstvo financija, Porezna uprava.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, obveznik fiskalizacije obavezan je u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja, uspostaviti rad naplatnog uređaja na način propisan člankom 16. ovoga Zakona.

(4) U roku iz stavka 3. ovoga članka obveznik fiskalizacije dužan je Ministarstvu financija, Poreznoj upravi dostaviti sve izdane račune, putem uspostavljene elektroničke veze.

(5) Ministarstvo financija, Porezna uprava će svim dostavljenim računima iz stavka 4. ovoga članka odrediti Jedinostveni identifikator računa te ga dostaviti obvezniku fiskalizacije kao potvrdu o zaprimljenosti naknadno dostavljenih računa.

(6) Obveznik fiskalizacije dužan je na kopijama ispostavljenih računa iz stavka 1. ovoga članka dopisati podatak o dobivenom Jedinostvenom identifikatoru računa odmah po zaprimanju.

(7) Ministar financija propisat će pravilnikom sadržaj te postupak ovjere uvezane knjige računa.

Članak 26.

(1) Kupac te svaki primatelj računa dužan je zadržati izdani račun nakon izlaska iz poslovnog prostora.

(2) Kupac je dužan na zahtjev ovlaštene osobe, službenika Porezne uprave pokazati izdani račun.

Provjera računa

Članak 27.

(1) Kupci te svi primatelji računa, za koje je izvršen postupak fiskalizacije, mogu provjeriti je li njihov račun prijavljen Ministarstvu financija, Poreznoj upravi u roku od 30 dana od dana izdavanja računa.

(2) Provjera se obavlja slanjem SMS poruke ili upitom na web servis dostupan na internetskoj stranici Porezne uprave.

(3) Račune izdane u slučajevima iz članaka 22. i 23. ovoga Zakona te račune iz stavka 1. ovoga članka, kupci, odnosno primatelji računa mogu radi provjere dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave predajom službeniku ili dostavom u za to predviđene sandučiće u ispostavama Porezne uprave.

(4) Ministar financija propisat će pravilnikom upute o načinima provjere izdanih računa putem servisa Porezne uprave slanjem SMS poruke ili upitom na web servis.

Članak 30.a.

Ako se tijekom nadzora utvrdi da obveznik fiskalizacije ne provodi postupak fiskalizacije na način opisan u članku 8., članku 16., članku 17. stavku 1., članku 21. stavku 1., članku 22. stavku 1. i članku 23. stavku 1. ovoga Zakona, poreznom obvezniku može se naredbom privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečaćenjem do uklanjanja razloga zbog kojih je zabrana izrečena, a najdulje 8 dana od dana izdavanja naredbe.

Članak 34.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja kojeg obveznik fiskalizacije koristi za razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom ako programsko rješenje iz članka 16.a ovoga Zakona omogućava postupke kojima se izbjegava provedba fiskalizacije izdavanja računa.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 30.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će odgovorna osoba u pravnoj osobi, koja je proizvođač i/ili održavatelj programskog rješenja.

Članak 34.a.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, obveznik fiskalizacije, ako:

1. izdaje račune koji ne sadrže sve Zakonom propisane podatke (članak 9. stavci 1. i 2., članak 15. stavak 1.)
2. ne dostavi podatak o poslovnim prostorima (članak 15. stavak 2. i članak 19. stavak 1.)
3. dostavi podatak o poslovnim prostorima bez svih Zakonom propisanih podataka (članak 19. stavak 2.)
4. koristi programsko rješenje koje mu omogućava postupke kojima se izbjegava provedba fiskalizacije izdavanja računa (članak 16.a)
5. izdaje račune iz uvezane knjige računa, koju nije prije početka uporabe, ovjerio u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 22. stavak 2.)
6. ne dokaže nemogućnost uspostave veze za razmjenu podataka potvrdom HAKOM-a (članak 23. stavak 2.)
7. plaća gotovim novcem suprotno odredbi članka 28. stavka 3. ovoga Zakona
8. iznos primljene gotovine ne položi na račun prema odredbama članka 28. stavaka 4., 5. i 6. ovoga Zakona
9. ne odredi visinu blagajničkog maksimuma u skladu s odredbama članka 29. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, obveznik fiskalizacije.

Članak 35.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, obveznik fiskalizacije, ako:

1. za potrebe dostave elemenata računa ne poveže oznaku operatera i OIB operatera na naplatnom uređaju te ne dostavi OIB operatera Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 10.)
2. ne osigura izdavanje brojeva računa na način propisan odredbama ovoga Zakona (članak 11.)
3. ne nabavi digitalni certifikat od Financijske agencije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa (članak 12.)
4. u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, ne uspostavi elektroničku vezu te ne dostavi sve izdane račune (članak 21. stavak 2.)
5. u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja, ne uspostavi rad naplatnog uređaja te ne dostavi izdane račune (članak 22. stavci 3. i 4.)
6. na kopijama ispostavljenih računa iz uvezane knjige računa ne dopiše ili ne dopiše pravodobno podatak o dobivenom Jedinstvenom identifikatoru računa (članak 22. stavak 6.)
7. kod izvršavanja storno računa ne postupa sukladno odredbama za izdavanje računa (članak 24.)
8. ne istakne obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun u poslovnom prostoru na svakom naplatnom uređaju ili drugom vidnom mjestu (članak 25.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, obveznik fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 1.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi, obveznik fiskalizacije.